

Arne Ivarsson

Hänt i Holaveden

Hösten 2009 avslutade jag mitt skrivande om Stavabygden – gränsbygden. Det omfattar 26 byar med människor, händelser, vägar, odling och bebyggelsehistoria under 400 år. Biblioteket i Ödeshög har nu lagt ut detta på nätet. Det finns också för utlåning att läsa för den som inte har dator.

Det var mina ögon som satte stopp för skrivandet då. Att läsa arkivhandlingar kräver pigga ögon. Mina ögon orkade inte längre. Jag var tvungen att sätta punkt. Men i begränsad omfattning kan jag ändå fortsätta med skrivandet.

I mitt källmaterial i datorn, har jag mycket som jag kan fortsätta att arbeta med. Många människoöden finns lagrade i min dator. Jag vill gärna berätta mera om människor och händelser som jag förut bara nämnt i korthet. Hur många berättelser det blir, det får vi se.

Dessa människoöden och händelser är både från äldre och nyare tid.

I mer än 40 år har jag samlat på uppgifter från gamla tider. Det har varit om händelser, om gammal folktro, om troll och spöken, men framför allt har jag velat berätta om människoöden.

Hör gärna av dig och lämna synpunkter på mina berättelser.

Jönköping i juni 2011

Arne Ivarsson
Kungsgatan 13,
553 31 Jönköping,
Tel 036/71 32 33
(arnei-1@hotmail.com)

Green.

Både Lars Svenssons hustru Stina Hansdotter och Håkan Olssons hustru Greta Hansdotter hade kallats för att lämna sina berättelser. Men de meddelade genom sin fader, Hans Göransson, att de av sorg, bekymmer och illamående inte kunde inställa sig. De hade också framfört att de inte hade något att anföra i saken. ’

Lars Svensson uppmanades *att giva Gudi äran* och lämna en sanningsenlig bekännelse i detta svåra brottmål. Under gråt och ånger berättade han, att han sedan 9 eller 10 år tillbaka bott tillsammans med sin avlidne svåger Håkan Olsson på hemmanet Sutarp. Detta hade de dels köpt och dels fått genom sina hustrur. De hade här ett samfällt gårdsbruk. Under dessa år hade då och då av olika anledningar något missförstånd dem emellan kunnat uppkomma.

Denna osämja har aldrig medfört något hat eller bitterhet. Det har inte lett till något slagsmål eller annat sådant förrän för två år sedan. De var då på hemväg från Uppgränna marknad. Då hade Håkan Olsson med hugg och slag överfallit Lars. Detta skedde utan att Lars gett någon anledning därtill. Lars erhöll blånader, åkommor och svåra blodviten.

Dessa våldsamheter hade Lars Svensson ämnat lagligen påtala vid påföljande ting.

Men genom deras svärfader Hans Göranssons och kyrkoherde Lindgrens bemedling avstod Lars Svensson från denna rättegång. I stället träffades mellan dem en sådan försoning i Adelövs prästgård att Håkan skulle till Lars betala fem riksdaler.

Från denna stund, förmodade Lars Svensson, hade Håkan Olssons ovilja och bitterhet mot honom allt mer tilltagit.

Håkan hade flera gånger hotat Lars med att *han skulle få betala tillbaka de fem dalerna och att Lars inte skulle slippa undan med livet*. Lars har således varit medveten om Håkans inställning och sinnelag och har i möjligaste mån fått undfly honom. Så skedde den 30 november. Då hade Lars Svensson och Håkan Olsson arbetat med någon delning på ett svedjeland vid Sutarp. Den ordväxling som då blev dem emellan upphörde genom Lars Svenssons undfallande.

Morgonen därpå, den 1 december, något före dagningen skulle Lars Svensson i något ärende gå ut i en bod. Då kom Håkan Olofsson på gårdstomten i fullt uppsåt att överfalla Lars. Men genom Lars Svenssons rop om hjälp kom hans tjänstepiga, Stina Svendsdotter ut på gården. Håkan Olofsson hindrades därigenom i sitt uppsåt.

Senare samma förmiddag vid 10-tiden var Lars sysselsatt på sin *vedkastaplan*. Han hade en järngryta och avsåg att börja tjärbränning. Då kom Håkan Olsson med en yxa på armen och frågade Lars vad han ämnade göra. Lars svarade att han ämnade bränna tjära. Håkan yttrade då: *I helvete skall du bränna* och ville driva Lars från arbetet. Men då Lars fortsatte med sitt arbete slog Håkan med yxan sönder järngrytan och slängde bitarna efter Lars. Håkan

fattade sedan Lars i håret med bägge händerna och böjde honom ned mot marken. Lars fattade en yxa som låg bredvid honom. Med yxhammaren gav han Håkan ett slag över vänstra armen. Slaget var så kraftigt att yxskäftet gick av vid själva yxan. Det var förut trasigt och hopfäst med spikar.

Eftersom Håkan med yxa ämnade överfalla honom tvingades Lars för att rädda sitt eget liv att hindra honom från mera våldsamheter. Lars fortsatte att med yxskäftet ge Håkan flera slag, dels över armen och dels över axeln, dels i huvudet till dess Håkan slutligen föll omkull. Antalet slag minns inte Lars. Han gav inte Håkan mer än ett eller två slag i huvudet. Sedan började blod rinna från huvudet på Håkan. I detta ögonblick kom Lars Svenssons hustru och piga till dem.

Lars Svenssons bekännelse blev uppläst för honom och till alla delar vitsordad.

Därefter följde vittnesförhör. Dessa vittnen var pigan Stina Svendsdotter i Sutarp, torparen Lars Olsson och hans hustru Maria Olofsdotter och torparen Johan Haborsson på Sutarps ägor, vidare bönderna Jonas Olofsson och Jonas Eliasson i Stenkilstorp, soldaten Johan Lövgren och hustrun Maria Jonsdotter, torparen Peter Nilsson på Lövstads ägor och hans hustru Lena Håkansdotter, torparen Peter Karlsson på Kärrs ägor. Pigorna Stina Sunesdotter i Svalhult och Maria Eliadotter i Stenkilstorp samt bönderna Sven Danielsson och Johan Eliasson i Äskeryd.

Mot vittnena fanns inget jäv och inga anmärkningar. Men det anmäldes att första vittnet var Lars Svenssons *lagstadda tjänstehjon*. Men som någon mera än hon inte varit närvarande då slagsmålet skedde fick hon vittna.

Stina Svendsdotter uppgav att hon förut bott i Gränna socken och att hon inte tidigare känt Lars Svensson och Håkan Olsson. Hon har inte känt till något om deras inbördes sammanlevnad förrän hon *sistlidna Mikaeli* fick tjänst hos Lars Svensson. Efter någon tid förstod hon att *föga samdräkt och förtroende* var mellan dem och än mindre mellan deras hustrur. Men tvister eller slagsmål och liknande har aldrig, vad hon vet, förekommit förrän den 1 i denna månad.

Det var en lördag. Lars Svensson hade tidigt om morgonen gått ut och utfodrat sin häst. Sedan kom han åter in, tvättade sina händer och samtliga läste morgonbönen. Sedan gick Lars ut till en bod för att hämta en balja. Sedan gick han åter ut. Strax därefter ropade han två gånger på henne och yttrade *jag blir mördad*.

Då hon skyndat ut på gården såg hon att Lars Svensson stod vid boddörren och drängen Sven Hansson före samt Håkan Olsson gick över gårdstomten. Sven Hansson bar en lykta med tänt lin i och yttrade då att Håkan överföll Lars uti hagen.

Därefter kom Lars in i stuvan och omtalade att Håkan velat överfalla honom. Han beklagade sig över Håkans bitterhet mot honom och nämnde att han

säkerligen skulle komma att bli mördad av Håkan.

Vid 9-tiden på förmiddagen gick Lars Svensson till ett stenrös vid vedkasten. Där började han göra i ordning en järngryta för att bränna tjära. När han var sysselsatt med detta såg vittnet att Håkan och Sven Hansson talades vid på gårdstomten vid stugans dörr. De skildes efter något kort samtal. Sven gick åt ladugårdshusen. Håkan hade en yxa på armen och gick över gården upp till stenröset där Lars Svensson låg på knä, men Lars steg upp när Håkan kom fram mot grytan. Håkan slog då tre slag av yxhammaren så att botten gick ut på grytan.

Vittnet och Lars Svenssons hustru såg detta och förstod att slagsmål och handgemäng kunde befaras. De sprang genast ut och kom i förstugudörren. De hade då ca 80 alnars avstånd och något snett mot stället där grytan var inmurad. Hon såg att Håkan Olsson kastade grytan mot Lars Svensson. Denne undvek att träffas genom att böja sig något åt ena sidan. Vittnet och Lars Svenssons hustru skyndade fram till dem, men som hindrad av en gärdesgård och annat som var i vägen sprang de en omväg. Hon sprang så snabbt hon kunde men såg då inte så väl vad som hände. Inte förrän hon kom utom gärdesgården ett stycke från vedbacken, ett litet stycke från grytan.

Då såg hon Lars Svensson stående bredvid Håkan, som låg omkull. Lars gav Håkan ett starkt slag i huvudet av yxan, från vilket själva yxan då redan var skild. Därefter såg Lars en liten stund på Håkan som nerblodad låg stilla. Sedan sprang Lars in i sin stuva utan att säga något. Men då vittnet och Lars Svenssons hustru genast kom efter honom in i stuvan började han gråta och ångra vad han gjort. Han bad Gud förlåta sig och önskade att han hade kunnat *undkomma en sådan överilning*.

Vittnet frågades om hon hört Lars Svensson uttala någon lust att hämnas på Håkan efter den första händelsen vid stallet samma morgon. Vittnet uppgav att Lars då utan minsta tecken till ondska beklagade sig över Håkans böjelse för kiv och övervåld. Han yttrade sin åsikt att Håkan inte medgav någon återvändo förrän han tagit livet av Lars. Men Lars sade också att om så illa vore finge det bli så och han bad Gud bevara sig från hämndtankar mot Håkan.

Vittnet frågades om hon under sin tjänstetid hört Lars Svensson yttra att han vore ond på Håkan eller ville tillfoga honom något ont. Hon svarade nej. Hon tillfrågade hur länge Håkan levde efter slagsmålet. Hon svarade att Håkan avled natten mellan den 2 och 3 denna månad och att vittnet samt Lars var behjälpliga att bära in honom från vedkasten. Hon såg eller hörde honom inte tala sedan han fick de omvittnade slagen.

Lars Olofsson uppgav sig vara Lars Svenssons torpare. Lördagen den 1 i denna månad vid halv 10 på förmiddagen återkom han från Mølarpes kvarn. Han hade då med sig mäld till Lars. Lars var då inne i sin stuva och Håkan gick ute på gården. Då syntes inte minsta tecken till osämja. Vittnet blev av Lars Svensson undfägnad med en sup och gick hem till sitt torp vid Sutarp. Lars

Svensson var då vänlig och glad.

Efter en kort stund kom Håkan Olssons dotter, sex år, springande och strax därefter Håkans hustru Greta Hansdotter ridande. De grät och beklagade sig över att deras man och fader vore ihjälhuggen av Lars Svensson. Vittnet begav sig genast till Sutarp. Håkan Olsson låg ännu kvar vid stället där tjärgrytan varit inmurad.

Håkan gav då genom hostande något tecken till liv. Han var blodig i huvudet och hade vänstra armen avbruten. Håkan blev av vittnet jämte Sven Hansson och Håkans hustru inburen i sin säng. Efter någon stunds förlopp började han mumla och tala oredigt.

Han nämnde vittnet vid namn och yttrade att Lars Svensson var skyldig till hans död. Därefter gick vittnet till Adelövs prästgård för att be kyrkoherden Lindgren komma och ge Håkan Herrens Heliga Nattvard.

Under den tid Lars och Håkan bott tillsammans på Sutarp har särdeles de senaste åren förekommit kiv och tråtor mellan dem och deras hustrur. Vittnet har varje vecka gjort dagsverken där. Men då har han varken sett dem i slagsmål eller hört dem hota varandra. Uppläst och vidkänt.

Maria Olofsdotter, hustru till förra vittnet, vittnar lika med sin man. Hon tillägger att då hon gick fram till Sutarp gick hon vidare till Stenkilstorp för att underrätta Åsberg om tillbudet och be honom att komma till Sutarp.

Vittnet återvände sedan till sitt torp och vet således icke något om slagsmålet eller Håkan Olssons åkommor. Uppläst och vidkänt.

Johan Haborsson har endast varit torpare under Sutarp i två år. Någon gång i somras hörde han att Håkan Olsson under arbete på åker och äng nämnde att han skulle slå Lars någon gång. Han har också åtskilliga gånger hört Lars sagt sig vara rädd för att gå ensam på ängarna eller markerna av tanke att bliva försåtligen överfallen av Håkan. Men han vet inget i övrigt om slagsmålet. Uppläst och vidkänt.

Jonas Olsson uppgav att då han vid halv elva om förmiddagen kom till Sutarp var Håkan redan inburen till sin säng. Han hade mycken levrat och med håret sammanklibbad blod i huvudet. Vittnet kunde inte se antalet sår eller beskaffenheten av skadorna men att vänstra armen var avbruten. Håkan var då mycket svag men omtalade för vittnet att Lars Svensson hade slagit honom och vid första slaget yttrat: *Nu skall djävulen omfatta dig granne.*

Om deras sammanlevnad i övrigt har vittnet ingen kunskap vidare än att han av modern hört omtalas att osämja dem emellan varit rådande. Uppläst och vidkänt.

Johan Eliasson berättade lika med det förut hörda vittnet.

Johan Löfgren uppgav att han samma dag slagsmålet skedde kom till Sutarp i något ärende mellan 10 och 11 på kvällen. Han visste inte då vad som hade skett. Håkan hade då fått Herrens Heliga Nattvard. Han var mycket svag och talade nästan intet, mera än att han begärde vatten.

Vittnet hjälpte till med att klippa håret av Håkans huvud samt tvätta och smörja såren. Han såg att Håkan hade flera svåra och djupa hål i huvudet. Ett av dem syntes vara större eller djupare och kunde vittnet inte annat förstå än att den substans som utträngde sig var själva hjärnan. Dessutom var vänstra armen avbruten.

Då vittnet både detta som förra året varit lejd att arbeta hos Håkan och Lars har han väl hört såväl dem som deras hustrur beklaga sig över varandra. Men något slagsmål har han aldrig sett dem emellan. Han har ej heller hört dem hota att överfalla den andre. Uppläst och vidkänt.

Maria Jonsdotter berättade att hon för sex år sedan i två år tjänte hos Håkan Olsson. Då var han och Lars Svensson såväl som deras hustrur ofta osams. Så var det också förra sommaren då vittnet var där på arbete.

Natten mellan den 2 och 3 i denna månad var Maria på anmodan av Håkan Olssons hustru i deras hus och vakade över Håkan som avled samma natt kl 2. Vittnet såg då att hans vänstra öga var igensvullet och att vänstra armen var avbruten. Uppläst och vidkänt.

Peter Nilsson uppgav att han kom till Sutarp kl 11 på förmiddagen. Då var Håkan redan inburen i sin säng. Peter Nilsson var kvar där tills Johan Löfgren kom dit. Peter Nilsson såg de skador på Håkan som Löfgren omvittnat. Peter var i Sutarp även dagen därpå. Håkan talade redigt och yttrade att han icke var oförsonlig mot Lars Svensson utan bad Gud vara hans hjälp i hans belägenhet.

Flera gånger, i synnerhet de senare tre gångerna det varit oenigheter mellan Håkan och Lars har deras hustrur nästan ständigt underhållit osämjan, även om deras män sökt att med varandra återställa enighet och förtroende.

På söndagens förmiddag bad Håkan att Peter Nilsson skulle be Lars komma till honom och försona sig med honom, men Lars avböjde. Han betygade mycken ånger över vad som hänt. Men han ville likväl inte gå till Håkan eller se honom. Men han bad Gud att Håkan icke skulle ha tagit skada till livet av de åkommor han fått i huvudet. Uppläst och vidkänt.

Lena Håkansdotter berättade lika med Peter Nilsson, med undantag för att hon icke var i Sutarp på söndagen. Hon vet icke vad som då förekom samt tillägger att Håkan Olsson en gång i höstas omtalat att han icke längre kunde trivas ihop med Lars Svensson. De kanske var tvungna att sälja sin del i Sutarp och skaffa sig gårdsbruk på annat ställe. Håkan och Lars har ofta varit osams, i synnerhet om deras samfällda bruk. Vittnet som ofta varit i Sutarp på arbete har funnit Håkan Olsson vara foglig och mindre häftig än Lars Svensson. I detta

instämmer näst förut hörda vittnet. Uppläst och vidkänt.

Peter Karlsson berättar att då han i höstas var hos Håkan Olsson och tröskade hörde han Håkans missnöje med Lars. Håkan uppgav att Lars huggit bättre timmer i samfällda skogar än Håkan samt att Lars gjort honom emot, tilläggande: *Jag blir aldrig nöjd, jag råkar honom väl någon gång, det blir ändå icke bättre. Man blir endast bödel*".

Även har Peter Karlsson hört Lars Svensson beklaga sig över Håkan och sagt att det vare för Lars bättre att fly än illa fåkta. Vittnet har också flera gånger hört Lars och Håkan och deras hustrur kiva och träta med varandra. Uppläst och vidkänt.

Maria Sunesdotter uppgav att då hon förra året tjänte hos Lars Svensson förekom ofta tråtor och oenighet mellan honom och Håkan samt deras hustrur. Av dem var Håkans hustru Greta Hansdotter i synnerhet otidig. Vittnet hörde att Håkan en gång yttrade till Lars Svensson: *Du trodde väl att jag skulle träda i hålan för det jag slog dig vid Uppgränna marknad men det händer aldrig om jag ock slagit ihjäl dig så länge jag har penningar att plikta med*. Uppläst och vidkänt.

Maria Eliadotter berättade att hon för två år sedan tjänte hos Lars Svensson. Han blev en kväll under hemfärd från Uppgränna marknad, i Folkarps skog överfallen av Håkan Olofsson. Överfallet skedde helt försåtligt. Hon fick kvällen efter händelsen kännedom om den. Lars Svenssons hustru och dräng hämtade hem honom från skogen där han blivit kvarliggande. Håret överallt i huvudet var sammanklibbat av levrat blod. Endast med största besvär kunde detta upplösas så att huvudet blev tvättat. Då hade Lars fyra djupa hål i huvudet utom andra mindre åkommor.

Han var de första dagarna därefter så svag att han icke kunde tala redigt. Han fick nattvarden och var därefter sängliggande i sex veckor. Under sex års tid som vittnet tjänte hos Lars förekom ofta tråtor emellan honom och Håkan. En gång var det också slagsmål mellan deras hustrur. Uppläst och vidkänt.

Sven Danielsson berättade att då han och Jonas Eliasson i Äskeryd var på hemväg från Uppgränna marknad för två år sedan blev Lars Svensson på Folkarps skog slagen av Håkan Olsson. Vittnet såg själv inte denna händelse. Men han hörde på avstånd i skogen att Lars Svenssons 10 år gamla gosse som *red på baken* hos Lars, skrek *jämmerligen* och ropade: *Morbror, slå inte ihjäl far*. Vittnet hörde dagen därpå att Lars Svensson var så svag att han haft bud efter prästen. Uppläst och vidkänt.

Jonas Eliasson vittnade lika med näst förut hörda vittnet.

Den 20 december 1792 sammanträdde tingsrätten igen. Lars Svensson inställdes på nytt inför tingsrätten och visade samma ånger som under gårdagen. Han förblev vid sin då gjorda bekännelse.

Håkan Olssons döda kropp hade besiktigats av regementsfältskären Nathorst. I slutbedömningen konstaterades att de skador som Håkan Olsson fått varit en oundviklig orsak till hans död. Någon mellankommande hjälp hade inte kunnat rädda honom till livet.

Kyrkoherde Lindgren i Adelöv har i egenskap av Lars Svenssons och Håkan Olssons själasörjare inlämnat följande underrättelser:

Att Lars Svenssons i Sutarp födelse är icke att finna uti Adelövs kyrkobok intaget, men i husförhörslängden skall han efter egen och moderns uppgift vara född 1751. Vad åter Håkan Olofsson i Sutarp beträffar så är han enligt Adelövs kyrkobok född 23 april 1758.

Rörande Lars Svenssons och Håkan Olofssons frejd så har den såvida mig veterligt är så inom som utom församlingen varit god tills för ungefär två år sedan någon osämja dem emellan uppstod och Håkan uti hugg och slag samt hårda ord enligt Lars Svenssons berättelse skall ha tillfogat Lars. Vad såväl Lars Svenssons som Håkan Olofssons kristendomskunskap beträffar så ha de bägge, inte allenast läst väl i bok utan också ägt försvarlig kunskap uti kristendomens nödigaste stycken. Vad den Heliga Nattvarden angår blev Håkan Olsson under all yttrad försvarlighet densamma delaktig den 1 december och Lars Svensson sista gången den 23 sept. detta år.

Detta är vad jag efter äskad underrättelse å ämbetets vägnar och på min ämbetsed ödmjukt ber att tillkännagiva.

Adelövs prästgård den 16 december 1792.

S Lindgren, Pastor Logis.

Lars Svensson tillfrågades om han gett Håkan mer än ett eller två slag i huvudet samt om Håkan fått dessa efter att han fallit omkull.

Lars Svensson svarade att han genom rädsla för överfall av Håkan Olsson och dels genom överilning var i sådan sinnesförfattning att han inte då, än mindre efteråt kan med säkerhet påminna sig varken om han gav Håkan något slag sedan han fallit omkull eller hur många slag han förut gav honom i huvudet.

Kronolänsmannen inlämnade sitt skriftliga slutpåstående, ord för ord så lydande: *Av hela rannsakingen framgår att Lars Svensson och Håkan Olsson samt deras hustrur i flera år levat i hat och bitterhet mot varandra utan försonlighet. Av de slag som Lars Svensson gett Håkan Olsson är det uppenbart att Lars Svensson dräpt Håkan Olsson med fullt uppsåt, som mera var av gammalt agg än det övervåld som Håkan Olofsson gjort när han slog sönder*

grytan. Därför får jag ödmjukt påstå att Lars Svensson måtte umgälla sitt svåra brott med livets förlust.

Lars Svenssons och Håkan Olssons svärfader, bonden Hans Göransson på egna och Håkan Olssons änkas vägnar anhöll att Håkan Olssons döda kropp måtte få ärligen begravas och hade icke något vidare att anföra.

Tingsrätten avkunnade följande dom:

Av Lars Svenssons bekännelse och vittnens utsagor konstateras att kallsinnighet och missförstånd flera år förekommit mellan honom och hans svåger, bonden Håkan Olofsson i Sutarp. Denne hade för två år sedan med hugg och slag överfallit Lars Svensson. Den sistnämnde har morgonen den 1 i denna månad efter osämja dem emellan med en yxa sönderslagit Håkan Olssons vänstra arm och med yxskäftet gett Håkan flera svåra slag i huvudet så att han på stället nedfallit samt natten mellan den 2:a och 3:e avlidit.

Rannsakingen har visat att Håkan Olsson en längre tid uttalat hot mot Lars Svensson, varemot Lars Svenssons omvittnade böjelse att mot en ringa förlikning förlåta Håkan för hans grova och försåtliga slagsmål efter Uppgränna marknad tydligen visat att han haft ett mera fridsamt sinnelag.

I domskälen anförde rätten också att efter en mellan Lars och Håkan uppkommen osämja, till vilken Håkan varit anledningen, genom att han på ett våldsamt sätt angripit Lars och slagit sönder hans gryta då han var i sitt arbete, varvid Lars så till sin person som egendom, hägn och skydd haft god anledning att bemöta Håkan men han befann sig vid detta tillfälle inte i äkta livsnöd, eftersom han enligt Stina Svendsotters vittnesmål haft tillräcklig tid att fly undan Håkan Olsson eftersom denne icke genast efter ankomsten fram till grytan överfallit Lars Svensson utan först sönderslagit grytan och därefter anfallit Lars.

De skador som Håkan Olsson erhållit var en oundviklig orsak till hans död, vilket inte någon mellankommande hjälp kunnat hindra. Fördenskull prövar tingsrätten rättvist det Lars Svensson för detta begångna dråp sig själv till straff och androm till varnagel, liv sitt mista, halshuggas och hans kropp avsides på kyrkogård läggas.

Det var väl intygat att Håkan Olsson i livstiden hyst hat och bitterhet och att han själv överfallit Lars Svensson och orsakat det slagsmål där han själv döden ljutit. Rätten tog därför upp frågan hur Håkan Olssons kropp skulle begravas. Rätten konstaterade att kyrkoherden Lindgren i sin ämbetskrivelse intygat att Håkan Olsson i övrigt var av god frejd samt att han innan han avled hade under all yttrad försonlighet fått Herrens Heliga Nattvard. Han har då erhållit avlösning och sina synders förlåtelse. Därför må hans kropp ärligen och med kyrkans vanliga ceremonier begravas.

Om vi skall försöka ge en tidsbild av Sutarp i slutet av 1700-talet. Där låg en gård med ett stort antal grå timmerhus. Gården hade börjat delas i två. Husen hade från den ursprungliga skyddande fyrkanten börjat delas i två gårdar. Ute på ägorna låg två torp, ett i norr och ett i söder.

Vägar fanns inte på den tiden. Bara stigar. En stig kom från Moliden på östgötasidan i norr och gick genom Sutarp och söderut mot Åskeryd. Från Kärr i öster kom en stig i västlig riktning och gick vidare förbi Folkarp.

Inte förrän 1817 företogs storskifte i Sutarp. Det var då Håkan Olofssons och Lars Svenssons barn som i samråd gjorde detta med lantmätarens hjälp. Detta skifte ledde till att gårdshusen än mer flyttades ifrån varandra.

Som jag inledningsvis nämnde är Sutarp nu en ödeby. Husen på den södra gården revs för länge sedan. På den norra gården står en del av husen kvar. Det var, kan vi anta, där som dråpet i Sutarp skedde.

Arne Ivarsson